

הלכות שבת סימן שע

דברים ג' שאינם נשלים בשבת (ח) מחמת (ג) כבדן או מחמת אסור, שהם דברים (ט) שאסור לטלטלם אפילו לצורך מקומן, אין הדברים בהם אוקרים עליו ילפי (י) שנועשו כלם כאוקרים (יא) אצלו, ולפיכך גם הם מתירים להוציא מבתיהם לחצר אף-על-פי שלא נתנו ערוכב. (יב) ואם אין הבתים שלו, לא קנויות ולא שכורות, אף-על-פי שיש לו בהם דברים שאסור לטלטלם, אוקרים זה על זה: הגה (ד) ויש אומרים (יג) דכל זה פשאי דיורים פתח אלא הם, אכל כשיש דיורים אחרים (ט) ומוליקים ערוכב אצלם, צריכים כל אחד לערב (הרי"ר יתנתן פי כיוצא משתתפין). אהרן ששכר בת מן העוברי-פוככים והשפיר (יד) אהרן מן הביתה לחבירו, אם מתחלה לא שכרה (טו) אדעתא דהכי, הנה לה קאלו כל הביתה שלו והשפיר אהרן מן הבתים לחבירו, (טז) אכל אם (ו) שכרה מתחלה אדעתא דהכי, הנה לה שני בתים (ז) ולא מהני אף-על-פי שיש לאחד מהם תפיסת-יד בבית חבירו (סחרי"ק שורש טא): ג' תמש תבורות (יח) ששבתו בטרקלין והלקוהו במחיצות, אם עוברים בלם זה על זה, שאין פתח פתוח לחצר אלא החיצון וכלם עוברין דרך עליו, אין צריכין לתן בערוכב (יט) אלא שנים הפנימיים, וכל האחרים חשובים בבית-שער להם. (כ) ואם הנה לכל אהרן פתח פתוח לחצר, הגה (כא) *או שאין

ג שם בנכסא ובתקא פ"ה ד רש"י שם והנכסא בקנין ר' מלכות ע"ה"ן ה' ביה"מ"ך ספרי תוס' שם ופירש"י שם וישא פ'לקים ו' משנה שם ע"ב ובגמרא שם ז' רש"י שם תפיסת פתח תוס' ופירש"י שם ע"ה

באר היטב

אומרים. קאי אסעיף זה ולא אסעיף א: (ה) ומוליקים. פי' שהם מוליקין ערוכב אצל אחרים כשיש סיה, דמגו דאסרי הני אחרים, אסרי נמי הני שדרים שם בבית שיש לו לבעה"ב ב"ה תפיסת-יד: (ו) שכרה. אי"כ לא

(ג) כבדן. צ"ע, דמה קביל יש לכבד זה, דמשוי שקשה לאחד זה לשני. לכן יש להחמיר בזה רק דברים הפקעים, מ"א. וכתב ב"י בשם מהרי"ק, דאפילו יש פתח המזדח לבעלת-בית מקרי תפיסת הבית, ע"ש: (ד) ויש

משנה ברורה

וכו'. ודוקא כשהשאלין לזמן מרובה, אבל אם השאלין לפי שעה אין אסור עליו בכל ענין [עבוה"ק]: (ח) מחמת כבדן. אף שאין נעשה מקצה על-ידי הכבד, (ו) מפל מקום כיון שיש טרח לפנותו, ואם הנה מתד לטלטלן לצורך גופן ומקומן, אפשר שיצטרף בעל-הבית לו שם תפיסת-יד: (י) שנועשו כלם כאוקרים. פירן שלא סלק עצמו מבתים אלו מכל וכל, ודוקא כשמגח שם תפיסת-יד, (ו) אבל כל-זמן שאין מגח שם, אף שיש לו רשות להניח שם, לא מהני: (יא) אצלו. ומירי קשיש לו רשות להניח שם, (ס) ואפילו אין לו רשות להניח בכל הבית רק בפניה אחת, אבל אם אין לו רשות לזה כלל, רק שהניח לשם בדרך מקרה ואין מקפידין עליו בזה, לא נעשו על-ידיה כאוקרים אצלו ואסרין עליו: (יב) ואם אין הבתים שלו וכו'. רוצה לומר, דדינא דלעיל מירי שהבתים שלו בעצם, או שהוא שכור או שהוא שאיל אצלו, והוא השפירן או השאלין לא אחר, דבזה אמרין דהוא נעשה כאורח אצלו, אבל אם אין הבית שיש לו כלל, אלא שנייהם הם שכנים פתח וכל אהרן יש לו פתח בבית חבירו והניח שם, לא נעשה הוא כבעל-הבית עליו והשקננדו באורח אצלו: (יג) דכל זה וכו'. רוצה לומר, אמת מועיל תפיסת-יד שיש לבעל-הבית? בזמן שאין עמקם דיורין אחרים פתח אלא הוא ואותן הגנשים שהשאלין ושהשפיר להן נאו אפלו יש עוד דיורים בקצה, (ט) אלא שאותן דיורין מביאין ערוכב ומניחין אותן בבית בעל-הבית זה או באהרן מבתים השאלין שיש לבעל-הבית תפיסת-יד בהן, ואז אין צריכין לכל לתן לערוכב פתח, לפי שכל בתים אלו הם בבית אחת, ובית שהערוכב מגח בו אין צריך לתן פתח, אבל כשיש עוד דיורין אחרים פתח הערוכב הערוכב בבית בעל-הבית זה אלא בבתי שאר דיורין, דבזה הלא הבעל-הבית בלא הכי צריך לתן חלק בערוכב, לא מהני בזה תפיסת-יד לפטור השוכרים מלתן חלק בערוכב, דמגו דשאר דיורים אסרי אבעל-הבית, הנה שדרים בביתו נמי אסרי עליו עד שיתני חלק בערוכב: (יד) אהרן מן הביתה, הנינו, חדר אהרן מן הביתה: (טו) אדעתא דהכי. רוצה לומר, בשעה ששכר מן העכו"ם לא פנן לשכר בערוכב חבירו: (טז) אכל וכו' אדעתא דהכי. רוצה לומר, (י) דמתחלת שכירות כוון לשכר גם בעד חבירו ונתרצה אתו לדור יחדו, אשתכח דהאי שוכר מן העכו"ם שליחותו דהכרה קעביד ושניהם שוין בבית זה: (יז) ולא מהני. ובנוסף לעיל בדברי המסבד דאם אין הבתים שלו וכו': ג' (יח) ששבתו בטרקלין. רוצה לומר, שדירתם בטרקלין: (יט) אלא שנים הפנימיים. דאף דישני הוא גם-כן בית-שער לראשון, שקראשון עובר דרך עליו, מפל מקום לא מקרי בית-שער לפטרו מן הערוכב, דבית-שער פנימי (דהיינו שרק יחיד עובר דרך עליו) לא מקרי בית-שער, מדלקמן בסעיף ז, ועל-פנ (יט) כל אהרן ואהרן מהן (יג) חוב בערוכב ומירי באפן שהמחיצות שפניניהן מגיעות למקרה, ואי אין המחיצות מגיעות למקרה, נחשבין שנים בבית אחד ואין צריכין לתן ערוכב אהרן בין שניהן אם יש עמקם עוד דיורין פתח: (כ) ואם הנה לכל אהרן. רוצה לומר, שאינם עוברים זה על זה, רק שיש לכל אהרן מתדרו פתח פתוח לחצר: (כא) או שאין עוברין וכו'. רוצה לומר, דהמסבד ציר' אינם עוברים בגנני שניה לכל אהרן מתדרו פתח לחצר,

באר הגולה

במשנה ברורה מה שכתבנו בשם גבורה-הקדוש. ולפי שעה מהו שלשים יום, אבל יותר הוי זמן מרובה, כן משמע בהירושלמי, ומבאר בסוף סימן זה: * או שאין ערוכב וכו'. ע"ז בגמרא אבדקם מה שכתב דמסבד לבית אסור אם הם שנים (כ)

שער הציון

(1) המגו אהרם מפסק על דין השלמת-ערוכב (10) והאלה רבה מהרי"ר. ע"ז שם, וכן משמע בבאור הגר"א וכן פסק בתי"אדס: (1) פן משמע מהבית יוסף וכן מוכח בהדושי הרשב"א דף ע"ג וכן פסק בתי"אדס, ודלא פסרי מגדים: (2) פן מוכח מהרי"ר ורי"טב"א, ודלא בפ"ח דרצ"ה לז"ח מרש"י דאפלו ה"א ששוכר יש לו רשות להשליך החפצים לתוך, כיון שהוא דבר שאינו נשל בשבת שרי, דליבא, אלא כמו שמצדד בחוספות-יוס טוב דגם פנת רש"י הוא כמה שקכת דאי בעי שקיל ושרי לה אפרי' הניו אמשפיר, וכן מוכח באור ברוב שנתעמק דברי רש"י והנכסא'ם ביהר, משמע דתרא היא ולא עליג' אהרנדי, וכן משמע בהרי"ש רבנו חננאל, וכן פסק בתי"אדס: (3) פרי מגדים, וכלל זה כמה שקכת אחר-הך הרמ"א ימוליקין ערוכב אצלו, לאפוקי כשמוניח ערוכב בבית בעל-הבית או בביתם השאלין ושכרין: (4) בן איבא במהרי"ק, והעמיקו בחיילי רבי עקיבא איגו: (5) ב"ח ואלה רבה וסאמר-מרדכי ונח"ר'ש"לם ובית-מאיר וסגנ"ו, ודלא כס"ו, וכן משמע בבית-יוסף, כמה שקכת באלה רבה, ונתנו אם מוליקין ערוכב למקום אחר, וכדלקמה באותו הפע"ה (2): (6) ודע פל האחרונים הנ"ל אין חלוק בין יש עמקם עוד דיורין פתח או לא, דהן בעצמן נחשבין שנים ואוקרים זה על זה, ודלא כס"ו: (7) ומשמע באלה רבה ובמאמר-מרדכי דהשאר אין צריכין לתן כלל בערוכב, דגם בזה נחשבין בבית-שער: אכן דעת החסידים, דבזה שאין המחיצות של כל הטרקלין מניעין למקרה הוי כמאן דליבא למחיצה כלל, ומפילא שרייין כלם מתדרו גדול אהרן ואין שנה עליהם שם בית-שער כלל, ואס"כ החובי של ערוכב אהרן שצריך לתן חל על כלו, וכן משמע בהרש"ש: (8) לשון המגו-אברהם (בסק"ז): אם דרים שם שנים (ב) היינו בסעיף זה שאנו עומדים בו.

הלכות שפת סימן שע

ביאורים ומוספים

(משנ"ב ס"ק ז)

נדוקא קשה שאילן לזמן קרבה.

8) ואם השאילן לשלושים יום בדיוק, ראה מה שכתב בביה"ל להלן סי"ח ד"ה אלא.

(משנ"ב ס"ק ח)

כיון שיש טרח לפנותו, אין דרך לטלן בשבת.

9) ואם המשכיר הוא נכרי או מומר ויש לו אצל ישראל השוכר ממנו תפיסת יד בדברים שכוונתם קובעם [ראה מה שכתבנו להלן ס"ק י אם מועילה תפיסת יד בנכר], כתב בשו"ת בצל החכמה (ח"ה סי' קמא) שיהבן שלא נחשב לו לתפיסת יד, שביק שהוא רגיל לעשות מלאכה בשבת, ממילא לא ימנע מלעשות גם מלאכה שיש בה טרח גדול, אמנם לדינא הכריע שנהשב לתפיסת יד, והביא כמה ראיות לזה. [וכן מובח מדברי הרשב"א שהובא בחזו"א (א"ח סי' צ ס"ק מ) שיש תפיסת יד במשכיר נכרי, ולכל הפחות כך הדין בכלים שכוונתם קובעם, ראה מה שכתבנו להלן ס"ק י].

(שע"צ ס"ק ו)

המנהיגים קפדק על דין השלמת צדוק.

10) שהקשה המג"א (ס"ק ג), איך ניתן לתלות את השיעור בכובד, דבר משא שקשה לאחד נוח לשני, ולכן כתב שרק דברים המוקצים נחשבים לתפיסת יד. אמנם בהגהות סמ"ק (ל"ר מצוה רפב אות ב) כתב, שהכובד קובעו, וכן כתב הא"ר בשם הרשב"א בעבודת הקדוש, וכן הסכימו האחרונים המובאים כאן בשע"צ, והתוספת שבת (ס"ק ב) והדעת תורה (ס"ב) כתבו, שכל שצריך לטלו בשתי ידיו נחשב כובדו לקובעו, והביאו ראיה לכן מדברי הגמרא בשבת (מה, ב) שמנורה הניטלת בידו אחת מותר לטלטלה, הניטלת בשתי ידיו אסור לטלטלה, משום שאדם קובע לה מקום, וכל שכן דברים הניטלים רק על ידי שני אנשים שנהשבים לדברים כבדים.

(משנ"ב ס"ק ט)

ששטר לטלטלם אפלו וכדו.

11) ואם בעל הבית מחלל שבת, כתב בשו"ת מהרש"ם (ח"ה סי' לד ד"ה ואמנם) שלא נחשב לתפיסת יד, שהרי הוא יטלטל את המוקצה.

(משנ"ב ס"ק י)

שנעשו כלם פאוך חיים.

12) מטעם זה כתב בשו"ת מנחת יצחק (ח"ד סי' נה), שאם המשכיר הוא נכרי, לא תועיל תפיסת יד שלו אצל שוכר ישראל, כיון שגדר תפיסת יד הוא שהשוכר נחשב כאוהר, וישראל לא נעשה אוהר אצל נכרי (במבואר במג"א ס"ק יב), וכן כתב בשו"ת הלקת יעקב (ח"א סי' ח). מאידך, מדברי החזו"א (א"ח סי' צ ס"ק מ) משמע שנקט להלכה כדעת הראשונים שמועילה תפיסת יד של נכרי אצל שוכר ישראל.

(משנ"ב ס"א)

נדוקא קשה שם נקציו.

13) מלון שבעליו יהודי ומשכיר לאורחים חודרים שיש בהם מיטות ושולחנות וכדו' שהשוכרים משתמשים בהם, דעת הדבר אפרהם (ח"ג סי' ל) והחזו"א (א"ח סי' צב) שלא נחשב שיש לבעל הבית שם תפיסת יד, ואסור לטלטל בלי עירוב. וכן דייק בשו"ת מנחת יצחק (ח"ד סי' נה) מהמהרש"ם (ח"ה סי' לד), וכדבריהם כתב בשו"ת נטע שורק (א"ח סי' בט), וכן דעת השואל בשו"ת מהרש"ג

(ח"ב סי' קכב), שרק חפצים של בעל הבית שהשוכר אינו צריך אותם ואינו משתמש בהם נחשבים לתפיסת יד.

מאידך, בשו"ת מי יהודה (א"ח סוף סי' מז) כתב, שכיון שביד בעל הבית לקחת את המיטה והשולחן ולהחליפם באחרים, ולאורחים אין רשות להוציא את הכלים למקום אחר, נחשב שיש לבעל הבית שם תפיסת יד, וכן כתב בשו"ת שארית יעקב (סי' יח). ובשו"ת אגרות משה (א"ח ח"א סי' קמא) כתב, שגם חפצים שהשוכרם בפירוש לאורחים נחשבים לתפיסת יד. ובשו"ת שבט הלוי (ח"ה סי' נד) כתב שהלכה כחזו"א ודעימיה שאינו נחשב שיש לבעלים תפיסת יד, ובשעת הדחק שאי אפשר להעמיד הדת על תילה, אפשר להקל בזה. ונכל זה באשר בעל המלון נר בקביעות במלון, כמובא להלן בס"ק ז.

(משנ"ב ס"ק יא)

ומרי קשיש לו רשות להניח שם.

14) ואם השכיר לו חדר שעומד שם תנור ברזל, כתב הדעת תורה (ס"ב) שאפילו אם לא התנה בפירוש שהתנור ישאר שם נחשב הדבר ששייר לעצמו זכות בדירה, משום שהשוכר ראה בשעה ששכר שהתנור עומד שם, ודיה לו להתנות שיוציאו משם.

(משנ"ב ס"א)

ואפלו אין לו רשות להניח ככל הבית רק כפנה אסתו.

15) ואם שכרו בית שיש בו שני חדרים ואוכלים רק באחד מן החדרים, כתב בספר ערך שיי שצריך שהיה לבעל הבית תפיסת יד בחדר שאוכלים שם, ואם פעמים אוכלים סעודתם בחדר זה ופעמים בחדר זה, צריך תפיסת יד בשני החדרים [וכדעת החזו"א (א"ח סי' צ ס"ק מא) שרק החדר שבו אוכלים בשבת נחשב לבית. אבל לדעת המשנ"ב (סי' ענה ס"ק לד) שכתב בשם הבית מאיר והרעק"א, שכשיש בבית חדר שאוכלים בו בשבת גם שאר החדרים דינם כבית, לכאורה תועיל תפיסת יד גם בחדר שאין אוכלים בו].

(משנ"ב ס"ק יב)

לא מהני בנה תפיסת יד לפטר השוכרים מלתן חלק בערובו.

16) ודעת החזו"א (א"ח סי' צ ס"ק מ), שגם באופן שיש דיורים אחרים בחצר והעירוב מונח אצלם, מועילה תפיסת יד של המשכיר לענין שהשוכרים פטורים מלתת חלק בעירוב [וראה לעיל הערה 7 שהארכנו בה].

(משנ"ב ס"ק יג)

אלא שנים הפנימיים.

17) ולטלטל מהפנימיים לחיצונים בלי עירוב, ראה בשע"צ להלן (ס"ק כו) ומה שכתבנו שם.

(משנ"ב ס"א)

דהנינו שרק יחיד עובר דרך עלינו.

18) ובאופן שבהדר הפנימי גרים איש ואשתו, כתב הפמ"ג (א"א ס"ק ז) שהבית החיצון נחשב לבית שער של רבים, ולכן גם אם יש דיורים בבית החיצון אין צריכים לערב. מאידך, כתב הפמ"ג (משב"ז ס"ק ט) שבת שער נדון כבית שער של יחיד גם באופן שבחדר הפנימי דרים אנשים רבים, כל שאין שם אלא חדר אחד. וכתב בשו"ת אמרי יושר (ח"ב סי' כה), שיתבן שבמשב"ז חזר בו הפמ"ג מדבריו שבא"א, וצ"ע. [וכן משמע בשו"ע (ס"ג), שכתב שהחדר המשמש מעבר לחבורה הפנימית ששבתה בטרקלין נדון כבית שער דיחיד, אף על פי שבחבורה יש כמה אנשים].

הלכות שבת סימן שע

ביאורים ומוספים

והחז"א (א"ח סי' צג ס"ק ג) הכריע בדעת הנשמת אדם, והוסיף, שהמברך על עירוב זה אין למחות בידו. [ואם המחיצה ביניהם עשויה רק לצניעות, ראה להלן (ס"ד) בדברי הרמ"א, ובמשנ"ב ס"ק מא, ובמה שכתבנו שם].

[משנ"ב ס"ק כז]

במחיצות שאין נוגעות לתקרה²⁵.

25 ואינו דומה לסוכה שכשירה גם כשאין הדפנות מגיעות לסכך [כמבואר בשו"ע לקמן סי' תרל ס"ט]. וטעם החילוק כתב האור שמה (פ"ד מהל' סוכה ה"ד), שדוקא מחיצות שמטרתן להפסיק ולחלק בין דורות צריך שיגיעו לתקרה, אבל בית שכל מחיצותיו הן עראי, נחשב לרשות היחיד גם כשאין מחיצותיו מגיעות לתקרה.

[משנ"ב שם]

אפלו הם מחיצות קבועות של נסרים ואבנים²⁶.

26 דעת החז"א (א"ח סי' צג ס"ק ח), שמחיצות קבועות מהלקות את הדורות אפילו אם אינן מגיעות לתקרה, וצריכים לערב זה עם זה [כדעת תוס' (עירובין ע"ט, א, ד"ה שי"ג)]. והוסיף, שלענן גדיש שבין ב' בתים כתב בשו"ע לקמן (סי' שעב ס"ק קה) שמחיצה גרועה כזו צריך שתגיע עד לתקרה, ומשמע שאם המחיצה קבועה אין צריך שתגיע עד לתקרה. [אולם בשו"ע (ס"ק יז) ציין לכמה ראשונים דאמרו בדבר, וכן משמע ברשב"א שהובא במה שכתבנו לעיל ס"ק כד].

[משנ"ב ס"ק לג]

פ"ן שפלים משתמשין בפל פצל הבית²⁶.

25 ואפילו אם המלמד או הסופר איכלים משלהם, כיון שהם משתמשים בבית בעל הבית באפיה ובישול וכו', אינם אוסרים.

[ביה"ל ד"ה או]

שהקמינו לאסור²⁶.

26 וכן כתב החז"א (א"ח סי' צב), שאסור לטלטל גם מבית לבית בלא עירובי הצרות, והוכיח כן מכמה מקומות.

[משנ"ב ס"ק כג]

של יריעות¹⁹.

19 כשהן פרוסות כל זמן שהותם בטרקלין, ולכן כבוחן לחלק את הדירין אף שהן מחיצות עראי. וראה שו"ע להלן (ס"ק כ).

[משנ"ב ס"ק כד]

דכ"ן דאקרי קנף דירין שפחצרו²⁰.

20 והחז"א כתב (א"ח סי' צג ס"ק י), שאפילו אם אין עוד דורות בחצר, מי"מ אם מניחים את העירוב בחצר השניה ובגון שרצים לערב איתה, צריך כל אחד מבני החבורות שבטרקלין לתת עירוב, ואם יש עמהם עוד דורות באותה חצר ומערבים איתם, צריכה כל חבורה לתת עירוב אפילו כשאין המחיצות מגיעות לתקרה. ותמה על השו"ע שמשמעות דבריו כפי שפירשו המשגיב. [אולם ברשב"א בעבודת הקודש (בית נתיבות שער ד ס"ב) מבואר, שאם אין ביניהם מחיצות המגיעות לתקרה הרי הם חבורה אחת בכל אופן].

[שנה"צ ס"ק טז]

נעלין נגאע דיוכל לערב בכרחה²¹.

21 אמנם החז"א (א"ח סי' צג ס"ק ג) כתב, שדברי הנשמת אדם מזדקקים, שאם אין המחיצות עומדות להתקיים לעולם אלא שחילקו בדין את הטרקלין רק לזמן, בזה אפילו במחיצות של נסרים וכו' אין צריכים לתת חלק בעירוב, ולכן יערב בלי ברכה, ומי"מ המברך על עירוב זה, אין למחות בידו [מהטעם המובא בה"ע הבאדן].

[משנ"ב ס"ק כו]

כ"ן שמתקין הם מחיצות קבועות²².

22 ונמצא לדבריו, שחדר אוכל המחולק במחיצות עראי המגיעות לתקרה, וכל משפחה אוכלת במקום נפרד, נחשב הכל למקום אחילה אחד ואין צריכים לערב ביניהם. מאידך, הנשמת אדם (כלל עג אות ו) הביא את דעת הרמב"ם (פ"ד מהל' עירובין ה"ז) והרשב"א (עירובין ע"ב, ב, ובעבודת הקודש בית נתיבות שער ד ס"ב) שצריכים לערב ביניהם, ולכן פסק שיערבו בלא ברכה.

הלכות שבת סימן שצ

רלו

באר הגולה

ח קרב המזבח
ד מהלכות עימיו
ב קרב המזבח
ט תמימת תיראיש
ז שבת יצא פוקים
י תיראיש שם
כ תוספות שם
כא פשוטות דגרא
לב שבת יצא פוקים
ל תוספות שם
מ תיראיש והפדיו
שם יצא פוקים

(ו) עובדים זה על זה, רק כל אחד יש לו פתח לבית-שער שלפניהם והבית-שער פתוח לחצר (כ"א), ואם המחיצות מגיעות לתקרה (כב) בתוף שלשה טפחים דהני כל אחד חדר בפני עצמו, ואפילו הן (כג) של יריעות, ואם בני החצר נוהגים הערוב באחד משאר בתי החצר, (כד) *צריך כל אחת ואחת מתבורות שבשטרקליו לתן ערוב; אבל אם נהגו הערוב בזה השטרקליו, (כה) אין צריכין לתן ערוב כלל, (כו) שכלם דרים בבית זה, ובית שמניחים בו הערוב אין צריך לתן ערוב; וכן אם אין דיוורין אחרים בחצר, אינם צריכים ערוב. חלקוהו (כז) במחיצות שאין נוגעות לתקרה, (אפילו) אם בני החצר נוהגין ערוכין באחד משאר בתי החצר (כח) די בערוב אחד לכל החמש חבורות. הגה אם מקצתן (כט) עשו מחיצות ומקצתן לא עשו, אותן שעשו הם מחלקים ואותן שלא עשו (ל) הם כמשפתין (המגיד פרק ד). *ואם היו דיוורין (לא) בעצמות ממש, אפילו נהגו בני החצר הערוב בשטרקליו, (לב) צריכה כל חבורה וחבורה לתת ערוב. (לג) לאכל מי שיש לו (מ) מלמד או סופר בביתו, וכן תלמידים הלומדים בפני הרב ודרים בביתו כל אחד בחדרו,

באר היטב

ולאכן בבי' בתים של בי' בעלירותים הדבוקות זו לזו וכאלו אחד אחד מבדיל ביניהם מפל חצר או הפסק אחר, אם מתר לטלטל מזה לזו פלי ערוב, ע"ש: (ד) מלמד. דאין משאיל להם לשונו לגאס עליו, חוקרות, ואם התדרים מערבים להם ומשמשים כל אחד בבני עצמו, אוסרין,

באר הגולה

ורוצה לומר, אפילו אם אין להתקדן פתח אחר לצאת בו כי אם דרך הבית, ומשום דבית-שער יחיד לא קמה ביחש, וקולקפון בסעיף ט. ומכאן מדבריו, דלשם שהבנים אסרו לטלטל מבית לחצר בלי ערוב, כמרוכן אסרו להוציא מבית לבית, וכן כתב בעצמו בריש סימן שסו וכל האחרות שם. וענין בבאר היטב שכתב בשם ספר דברי-שמואל שנסתפק בדיון זה, וקבר השינוי עליו בספר מאמר-מרכיז ובכרמיתוסף שאי-יכין, ואדריכה, בספר הגיל חסדים בפירוש לאסור, אכן יש מאינה אחרונים שגמגמו בזה בהמת לשון הרמב"ם פרק א מהלכות ערובין, דמשמע מזה דעקר הדין מבית לחצר כדי שלא ליבוי לאחלופי מרשות-הגזיר לרשות-הרבים, אך כבר כתב התוספות י"ב טוב בריש פרק הלון דגם הוא מודה לאסור, וכן דתחלת הדין היתה במבית לחצר ואחריו אסרו אף מבית לבית; ואף דבשונים לזו הארץ בזה לחלק על התוספות י"ב טוב, מפל מקום לדינא העקר במגן-אברהם ושאר אחרונים שהקדימו לאסור¹²⁶, וכן מבאר בפרוש בעבודת-הקדוש לתרשי"א בשער השלישי סעיף ט וזה לשונו: הבתים, אף-על-פי שמשמשין אחד, אסור לטלטל מביתו של זה לביתו של זה עד שיערבו, ולא עוד אלא אפילו מביתו לבית המשפת בינו ובין חבור ומבית לחצר המשפת לו חבור אסור עד שיערבו כיו, עד כאן, הרי דלדידה עקר הדין היתה מבית לבית ואחר כך הוסיפו דאפילו מבית לחצר אסור, ואי-כן על-כל-פנים מבית לבית לא גרע, ולמה נשגה מחלקת בינו ובין הרמב"ם, וכן משמע בערובין י"ב עמוד א ברש"י במשנה דבור המתחיל עמלערוכ, גם בסמ"ג בשם בה"ג בריש הלכות ערובין וכן באחרונים חיים בריש הלכות ערובין משמע משפטא דלשנא דגזירה חכמים היתה אף במבית לבית, עין שם: * צריך כל אחת ואחת מתבורות וכו'. ודוקא פשעושה החבורות קבועות פה דהתנו יותר משלושים יום, דהפחות מזה הם בכלל אורחים ובטילי לגבי בעלירותים הקבועים ואין צריכין להן חלק בערוב, וכדלקמן בסוף הסימן, וכן כתב בשערי חשוכה שם, עין שם: * ואם היו דיוורין וכו' צריכה כל חבורה וכו', מלבד אותה חבורה שאצלה מניחין הערוב אין צריכה לתת חלק בערוב:

בסוף 'אם היו דיוורין בעצמות ממש' וכו': (כו) שכלם דרין בבית זה. הנינו, אף שהערוב נגזר בחצר אחד, דמי כמאן שהערוב היה מזה אצל כלם, דהתקרה מתקדן לבית אחד בין שמהפיו הם מחיצות גרוועות¹²⁷; (כז) במחיצות שאין נוגעות לתקרה¹²⁸, אפילו (יז) הם מחיצות קבועות של נסרים ואבנים¹²⁹, ואפילו בבהות יותר מעשרה: (כח) די בערוב אחד וכו'. דכבית אחד (יט) דמי: (כט) עשו מחיצות. המגיעות לתקרה: (ל) הם כמשפתין. פירוש, ואז כלם נוהגין ערוב אחד: (לא) בעצמות ממש. פכר פתכנו והוא הדין פשעושה חבורות על-ידי מחיצות קבועות, כגון של נסרים וברוקה, בין שהם מגיעות לתקרה: (לב) צריכה כל חבורה וכו'. ואפילו כשאין דיוורין אחרים בחצר, צריכין לעשות ערובי-חצרות: (לג) אכל מי שיש לו וכו'. הטעם, בין שכלם משתמשין בשל בעל-הבית¹³⁰ באפיה ובשול ובכל

שער הדין

(ד) כגון-אברהם. וענין לקמן בבאר הגולה בסוף דבור המתחיל 'אינם אוסרים' דאם אותו הבית התיצן הוא מקום אפיה ובשול לכלו, אפשר דבית כזה מחבת יחד: (טו) רש"י: (טז) מרדכי ואגדה, והוכח באלה נדה, וכן פסקו הג"ח והמירצוס, אף מה שפסקם דנעבר בלא פקדה, אין דבריו נראים, והוא חשש לדיעת רש"י בפרש' מחיצות המגיעות לתקרה, כמו שכתב בגמ' אדם, ובאמת לרש"י כל עקר דינא דברקתא הוא לבית-שמאי ובשארן מניעות לתקרה, אבל הוכח שיש חלוק מחיצות, מוכח מרש"י בקדאי אפכא, דאפילו ערוב בא אצלן צריכין לתן ערוב, וכן כתבו האחרונים פדעת רש"י; וגם מה שכתב בדעת השו"ע לא נהירא. דבדאי כן השו"ע לשיטת התוספות, וכונת התוספות הוא בדאי לתלק בין גרוועות לקבועות וכו' שכתב הפד"ק, וכן מוכח בבאר הגולה. דכל דברי השלחן-ערוך שהוא ממש לשון השו"ע נובע מדברי התוספות, ועל-ידין נראה הייכל לערב בפד"ק¹³¹; (פ) אלה נדה רש"א, וכן מוכח באור דרוע: (יט) והנה מרובו יזמן משמע דדוקא בשניה העליה על גביהן ותיי משפתין בה יחד דאו העליה מתכרך, וענין בחדשי הרשב"א שהביאו ותלק עליו:

הלכות שבת סימן שע

אפלו יש לכל אחד (לד) פתח פתוח ואוכל וישן בקדרו, (לה) *אינם אוסרים: ד' אנשי חצר שהיו כלם (לו) אוכלים על שלחן אחד, אף-על-פי שכל אחד (לו) יש לו בית בפני עצמו, אינם צריכים ערוב, מפני שהם כאנשי בית אחד, ואם הערכו לעשות ערוב עם אנשי חצר אחרת, (לח) ערוב אחד (לבן) ופת אחד בלבד מוליכין לאותו מקום שמערבין עמו; ואם היה ערוב בא אצלם, אינם צריכים לתת ערוב קדין בית שמניחים בו ערוב, שכל אלו הפתים בבית אחד הם חשובים: הגה (לט) וכן אם נרבה בצליבתים אוכלים בחצר אחד כל אחד על שלחנו, אף-על-פי שכל אחד ישן בקדר בפני עצמו, ערוב אחד לכלם, הואיל ואין מחיצה מפסקת בין מקום אכילתן (מ) הוי כחמשה ששבתו בסתקלין וכו', ואף-על-פי שפורסין לפעמים וילון לפניהם לצניעות לא מקרי מחיצה הואיל ולא הוי שם (מא) בקביעות (ו' ירוחם הלק טו): ה' מי שאוכל במקום אחד (מב) *וישן במקום אחר, מקום אכילתו הוא העקר וישן הוא אוסר. *הלכה האמין שאוכלים בבית אביהם וישנים בבתיהם, (מג) אינם אוסרים; ואם נותן להם (ט) (מד) פרס ואוכלים בבתיהם, (מה) אוסרים. (מו) *והני מלי בשנותנים בני שאר החצר ערוכין במקום אחר, אבל אם היו בני שאר

מ' לישן שסני קראיש
נ' לישן רב"ם פפרין
ד' מהלכות ג'ה"מ
ס ע"ב בברמתא יבמו
שששה רב ע' מנה
שם וכו' מפורש לא רב
יתדו אמר רב ע' שם
במשנה

באר היטב

פמ"ש קע"ף ב, מג"א אברתם: (ט) פ"ק. אפלו לחם, בית יוסף:

משנה ברוכה

דקר, חשיכי פלהו כאלו אוכלים וישנים במקום אחד, ואף-על-פי שיש להם פתח לצד חצר נקראים על שם כעל-הבית; ועוד, דאין משאיל להם רשותו לאסר עליו, וכל זה בשהיה שאל להם, אבל אם היה מקום הסדרים קנוי או משקר להם, או אפלו בשאול רק שמשמשין כל אחד בפני עצמו כדורש, אוסרין, ודוקא בצדוהי שני השעמים בחד מקלינן. וכל זה בשלא היה לבעל-הבית אצלם תפיסתו, דאי לא הכי נהנה בכל גונו, וכג"ל בסע"ף ב: (לד) פתח פתוח לחצר, ונהנה אמרינן דכיל לאסר על בני החצר כשלא ערכו: (לה) אינם אוסרים. על אנשי החצר ולא זה על זה: ד' (לו) אוכלים על שלחן אחד, אף-על-פי שכל אחד אוכל משלו [ב"י]: (לז) יש לו בית בפני עצמו, ללינה ולשאר משמשיין, ויזרקמה: (לח) ערוב אחד לבן, ואינו מהם (ט) שירצה וכול לזמן הפתח, ואין צריך לזכות, דשליחתא דכלהו קעביר: (לט) וכן וכו', כל אחד על שלחנו, הרמ"א הוסיף דלאו דוקא על שלחן אחד, והוא הדין על שלחנות מיוחדות, הואיל שהם בבית אחת: (מ) הני כחמשה ששבתו בסתקלין, וכל-כן אפלו היתה שם מחיצה אלא שאין מציץ לתקנה או לקמוף לה בתוך שלשה ספחים, הוי כאלו אצ"ה [בן אימא בבית יוסף]: (מא) בקביעות, דאין פורסין אותה (כ) אלא, כשעושה דבר צניעות: (מב) *וישן במקום אחר, רוצה לומר, בחצר (מג) אחר: (מג) אינם אוסרים, פרוש, לא במקום השנה כשלא ערכו עם שאר אנשי החצר, ולא במקום האכילה, שהם נגזרים אחר אביהן ויוצאים בצדוהי: (מד) פ"ק. פרוש, שהם מקבלים הרצאה בבית אביהן, ואין חלוק בין ששקבלים להם או מעות [אחרונים]: (מה) אוסרים, על אמרים, והוא הדין זה על זה כשלא ערכו, ואפלו הם זרים בחצר אחת עם אביהם, הואיל ואינם אוכלים על שלחנו ממש: (מו) והני מלי בשנותנים וכו', פרוש, אימתי אמרינן שקבלת פ"ק אינו מועיל, כשחיוץ מן האחין נאביהן הוי עוד דיוורין בסער והוקקו לערוב והניחו אותו אצל אחד מהדיוורין, דאז אמרינן כשם ששארי דיוורין אסרי זה על זה אם לא היו מערבין, אינהו נמי אסרי אהדדי, אבל כשאין עמהם דיוורין אמרים בחצר, הם כעצמן אין מזהמין לערוב

באר הלכה

* אינם אוסרים. עין משנה ברוכה סע"ף קטן לג, והוא מ"ו ומגן אברהם, וכו' שפרשי המפרשים דבריו סגן אברהם דגם הוא סבירא לה דתרויף בעינן דוקא ונלכאונה ופלא על ט"ו ומגן אברהם שלא תפירו בשעם ששם רק משום דאין משאיל רשותו כדי לאסר עליו, ולא סגנו משום דמצי לסלקנהו, וכו' ששוקר בתוספות: אכן לפי מה שהוקא שיטה התוספות החדישה הרשב"א והריטב"א ובארנותיהם נוחא דהם לא סגנו כשיטת התוספות משום דמצי לסלקנהו, וכן מוכח עוד שם וגם בעבודת סקנ"ש שלו, דמצי לסלקנהו גם הרשב"א דפליג אשיטת התוספות מודה להקל, וכמו שזכרנו לקמיה, וכן נראה עקר דרינא, שדרי הרשב"א בעבודת הקנ"ש ובהדושי וריטב"א פליגי אעקר דינא דמחבר, עין שם, ואס"פ אף אם נגזק ברעח התוספות להקל במחיצה משום דלא השאילו על דעת לאסר עליו ואפלו בהשאילו לזמן מרבה, וכו' שמשמע בחדישי הרשב"א לשיטת פצלי התוספות וכו', הניו על-כ"פ פנים היכי דאיכא גם טעם ראשוו דאפיה ובשול ונכאפיה ובשול לחוד בנפ"א לא סגי, כמו שקנה בבית יוסף, ועוד, שהרי הרשב"א והריטב"א שהביאו שטה זו של התוספות להמיר לא העמיקו כלל האי טעמא, רק טעם שני משום דאין משאיל כדי לאסר, עין שם, ונראה, דדע קאן לא העריכו שדרי אלא במקום דמשאיל לו לזמן, ולא מצי לסלקנהו בכל שעה, ולהכי אי לא טעם הראשון דאופין ומבשלין במקום אחד בנודא וכול לאסר, וכו' דמבאר במחבר בסע"ף ב, וכן מבאר סת"א דהיכי דאיכא תרתי טעמים אפלו השאילו לזמן אדך שרי, אבל היכי דמצי לסלקנהו בכל שעה, כגון שלא השאילו לזמן מרבה, לא יכול לאסר עליו. אפלו אופה ומבשול הפך עצמו, וכן מצאתי בפאליה רבה בהרוץ שני שמצדו פן דהיכי דמצי לסלקנהו בכל שעה לא בעינן טעם הראשון כלל, וכו' משמע סת"א, עין שם, הקצת משמע פן גם בבאר הגולה ופלא הכי רק טעם שני המזקק בתוספות, ועל כדןו כמצי לסלקנהו, דאי לא סגי סומו לדברי סת"א בסע"ף ב, וכן מצאתי בחדישי הרשב"א ובעבודת הקנ"ש להדיא ודוקא היכי דמשאילו לזמן מרבה, אבל לזמן מועט הוי לה פאדום ואינו אוסר, ומוכן לפי זה והוא הדין וכל-שכן היכי דמצי לסלקנהו בכל שעה (כ) דלא עריך מזמן מועט, ודע, דדעת הגר"ז דהכלי רק מצי לסלקנהו, והיכי דלא מצי לסלקנהו משמע ענה דצריך ערוב אפלו אוסין ומבשלין בחצר, והוא טעם כשיטת הרשב"א והריטב"א, וכג"ל וכן משמע קצת בבאר הגר"א, והמחבר סתם כזה, ודע עוד, דאף דמספיק דעל"ת אפנה ובשול חסד מלחונא לא טעני להמיר, מפל מקום היכי שגם כלם עוכרים דרך הבית לחצר או לחשות-הכפים ואין לכל אחד פתח מחדר לצאת בו, חשיכי כלם בבית אחד, פן מיכה בבית יוסף בסוף דבור המהחיל יתב התפ"ס, עין שם, ואף בבית יוסף גיפה כפימין זה הביא בשם הש"ס"ק, ונתתיקו גם הרמ"א בהג"ה ראשונה, דמה שכלם יוצאים דרך בית שער אחד לא מנחי להמיר הואיל שכל חדר יש לו פתח בפני עצמו, מפל מקום תכא שחבית שעוברין דרך בו הוא גס"פן מקום אפיה ובשול לכלם, חשוכי בבית אחד, ועדין צריך עיון: * וישן במקום אחר וכו', ורועים מליני בשדה, אף על-פי שאוכלין בעיר אינם אוסרין, דאכן סת"א דאלו הוי מטטו לה לאכל במקום ליתנו הוי נוחא לה טפי, ששם היא מקום שמירתו, פן כחב מגן אברהם וכן מבאר בפובות הקנ"ש להדיא וכן מוכח ברטב"א, עין שם, וכתב בספר מגריים, והוא הדין במלמדיים שאוכלים בבית פצלי-כמים ולנים בבית רבם, דאולינן פתח לינה מהאי טעמא: * והני מלי בשנותנים וכו' אינם צריכים לערוב, בשלחן צדוהי אינו מבאר אי מצי בנודא כשהאחין נאביהן הוי שדרינן בסער אחד דאז נשפלין לכה, או אפלו כשהאחים שדרינן בחצר אחת נמי דינא הכי, וברטב"א סת"א כזה וכתב דמלשון רש"י משמע דדוקא כשהם שרויים בחצר אחת, עין שם, אכן

שער הציור

(יט) תוספות דף ע' וקרא"ש שם: (כ) בית יוסף, ולג"ל דקאמר אפלו הו של דיעות מרי שפרוסות תמיד: (כג) עבודת הקדש ורובו ירחם:

הלכות שבת סימן שע

ביאורים ומוספים

[משנ"ב ס"ק לג]

וכל זה בשבת שאול להם.

27) וכן מצינו בספר קצות החושן (סי' רב ס"ק א) שיש חילוק בין שבתות לבין שאלה. מאידך, כתב הדעת תורה (סי'ג) שלפי דעת האבן העזר (סוף הסומן) והנ"י (אהע"ז סי' כח ס"ק לו וסי' נז ס"ק ד) שגם שאלה נחשבת כמכר לאורו יום, אין לחלק בין שאלה לבין שבתות. עוד העיר הדעת תורה, שהרמ"א פסק לקמן (סי' שפ"ב ס"א) שישראל שהשכיר או השאל את ביתו לאינו יהודי אינו אוסר עליו, כיון שלא השכיר או השאל לו את ביתו כדי שיאסור עליו, הרי דעתו שאין הבדל בין שאלה לשכירות. וראה להלן (הע' 29), שלדעת החו"א כשיש ג' תנאים להיתר מותר גם בשכירות.

[משנ"ב ס"ם]

רק שמשמקשין כל אדם בפני עצמו בתיקו.

28) ואם בעל הבית יכול לסלקם רק מחדר לחדר ואינו יכול לסלקם לגמרי מרשותו, כתב החו"א (א"י"ח סי' צב) שאם הם משוהים עם בעל הבית באפיה ובישול אינם אוסרים, וכן משמע בנשמת אדם (וכלל עג אות ד), ובשו"ת מהרש"ם (ח"ו סי' יז), מאידך, בשו"ת חיים שאל (להחיד"א, ח"ב סי' כב) כתב לענין מחנה הסגר [שהבאים מחוץ לארץ צריכים לשהות שם איזה זמן מחשש למחלות מדבקות], שמותר לטלטל שם רק מחדר לחדר ולא מהחדרים לחצר, שכיון שאינו יכול לסלקם לגמרי מחצרו, הרי הם נחשבים כדוירים קבועים באחד מן הבתים שבחצר, ואסורים להוציא מן הבית לחצר.

ולענין בית מלון שיש בו כמה פרזורים [באופן שכל פרזור חלק מחבירו ונחשב כחצר בפני עצמו], ובעל הבית יכול לסלק את האורחים מפרזורו לפרזורו, כתב בשו"ת מנחת יצחק (ח"ד סי' נה) שגם שם שיכול לסלקם מחצר לחצר, ומותר להוציא מהחדרים לפרזורו.

[משנ"ב ס"ם]

דדוקא בצירוף שני הטעמים ביחד מקליין.

29) ובאופן שגשלו כל ג' התנאים, א. שהם משוהים באפיה ובישול וכל דבר. ב. שבתם פתוח לבית בעל הבית. ג. שיכול לסלקם, הייק השונה הלכות (סי"ז) מדברי החו"א (א"י"ח סי' צ ס"ק לא) שאפילו אם החדר מושכר להם אינם אוסרים, וכן משמעות דברי החו"א (שם סי' צב).

[ביה"ל ד"ה אינם אוסרים]

לא יכול לאסר עליו.

30) ודעת החו"א (א"י"ח סי' צ ס"ק לא), שהם אוסרים אפילו אם יכול לסלקם בכל שעה, ואין להתיר אלא בצירוף שיהיו משוהים באפיה ובישול, ובתוספת הטעם שלא השאל את ביתו כדי שיאסרו עליו, שהם בסך הכל ג' תנאים, נובמקום אחר (סי' פה ס"ק ו ד"ה רא"ש) נראה, שהתיר החו"א מהטעם שיכול לסלקם בלבד, וכתב השונה הלכות (סי"ז), שכאן חזר בו. וכן דעת התוספת שבת (סי' שפ"ב ס"ק ב), והמחצה"ש שם (ס"ק יב), וכן צידד בשו"ת מנחת יצחק (ח"ד סי' נה). והגרשו"ו אוערבך (שו"ת מנחת שלמה ח"ב סי' לה אות כד) פסק להחמיר לכתחילה כדעת החו"א.

[ביה"ל ש"ם]

וכלי"שן סי' קצ"ז לשלחן ע"ת.

31) אמנם החו"א כתב (שם), שאין זה קל וחומר, משום שהדר שם בקביעות נחשב שכן קבוע, ולכן כל עוד שלא סילקוהו עדיף הוא

ממי שדר לזמן מועט שנחשב לשכן עראי. הוסיף, שאף על פי שמהגר"א נראה כדעת המשנ"ב, אבל אחרי שהדברים אינם מובנים לנו, אי אפשר לנו ללמוד ממנו.

[ביה"ל ש"ם]

ועדן צ"ק ע"ת.

32) וכן כתב החו"א (א"י"ח סי' צב) שאין לדין זה מקור בפוסקים, ואין לנו לחדש בוה יותר ממה שביארו הראשונים.

[משנ"ב ס"ק לו]

אוקלים על שלחן ע"ת.

33) היינו בשבת, ואף על פי שבימות החול אוכל כל אחד בביתו, כן כתב השו"ע הרב (ס"ז), וכן משמעות דברי החו"א (א"י"ח סי' צ ס"ק מא), וכן האריך בשו"ת בצל החכמה (ח"ה סי' קיב) להוכיח מהראשונים והאחרונים, שהדבר נקבע לפי מקום אכילתו בשבת, אלא שדייק מלשון הרמב"ם (פ"ד מהל' עירובין ה"ח) שתלוי הרבר במקום אכילתו בכל ימות השבוע.

ובאופן שאת סעודת ליל שבת אוכל בביתו ואת סעודת יום השבת אוכל במקום אחר, כתב בשו"ת בצל החכמה (שם סי' קיג) שאוסר בשני המקומות, וכן מביאר בספר ערך ש"י.

ואם בבתיהם רק שותים תמיד ואינם אוכלים שם אלא אכילת עראי במוזנות וכיצא בזה, כתב הערוך השלחן (סי"ז) שאין צריכים לעשות עירוב, כיון שהם אוכלים בחדר אחר את הסעודות הקבועות.

ובאופן שמאפיה של כבדי נמצאת בשכונת היהודים, יש לאופה בית במקום אחר ושם אוכל את פירתו אחר גמר האפיה, כתב בשו"ת התשב"ץ (ח"ב ענין לו) שאין המאפיה נחשבת למקום פיתו, אפילו אם אוכל במקום מלאכתו פת דרך עראי, וכעין זה כתב החו"א (א"י"ח סי' קי ס"ק כח ד"ה נראה) לענין עיבור העיר, שבת חרשת שמיחד לעבודה, אפילו אם אוכלים שם באקראי אינו נחשב בית דירה, ובאופן שקובע שם סעודה אחת ביום, הסתפק החו"א בדיעבד, ונזה לומר שכיון שהבנן אינו עומד לדידה וגם אוכל שם בעל כרחו, אינו נחשב לבית דירה.

[משנ"ב ס"ק מא]

ד"אין פורסין אותה אלא.

34) טעם אחר כתבו הבי"ד (ד"ה והרמב"ם) ה"הלוש (סי"ד), שכיון שוילוק זה אינו קבוע מלמטה, שהרי כשרוצים לעשות דבר של צניעות מותרים איתו ואחר כך מסלקים איתו, נחשב למחיצה שאינה יכולה לעמוד בדה מצויה, שאינה נחשבת מחיצה, כמבואר בשו"ע לעיל (סי' שפ"ב ס"א).

35) הביה"ל לקמן (סי' שפ"ב ס"ב ד"ה יש) הביא את דברי הרשב"א, שהסתפק האם מחיצה שאינה אלא לצניעות נחשבת למחיצה. אולם באן נקטו הבי"ד והרמ"א כדבר פשוט שוילוק אינו חוצץ, וכן כתב במשנ"ב לעיל (סי' נה ס"ק מט) שוילוק אינו חוצץ לענין צירוף עשרה.

[משנ"ב ס"ק מו]

אימתי אקרינן שקללת פ"ס אינו מועיל.

36) טעם הדבר כתב הערוך השלחן (סי"ח), שבמקבלי פרס יש צד לומר שהם בטלים אל הנותן כיון שהם אוכלים משלו, ומאידך, יש צד לומר שאינם בטלים אליו כיון שהם אוכלים בפני עצמם. ולפיכך, רק אם יש עוד דוירים בחצר והעירוב מונח אצל אחד מהדוירים, שאז בין כך צריכים שאר הדוירים לערב, מחשיבים אותם לרשות בפני עצמם וגם הם צריכים להשתתף בעירוב.

